

НАЦРТ ЗАКОНА О МЕТЕОРОЛОШКОЈ И ХИДРОЛОШКОЈ ДЕЛАТНОСТИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се метеоролошка и хидролошка делатност, општи интерес у метеоролошкој и хидролошкој делатности, организација и начин обављања метеоролошких и хидролошких послова од општег интереса и осталих метеоролошких и хидролошких послова, систем ране најаве метеоролошких и хидролошких елементарних непогода, државни фонд метеоролошких и хидролошких података и информација, заштита хидрометеоролошког информационог система, међународна сарадња, као и друга питања од значаја за метеоролошку и хидролошку делатност.

Дефиниција метеоролошке и хидролошке делатности

Члан 2.

Метеоролошка и хидролошка делатност су делатности од посебног значаја за заштиту живота људи и материјалних добара од деловања метеоролошких и хидролошких елементарних непогода и катастрофа, као и за рационално коришћење временских услова, климе и водних ресурса, а у циљу одрживог привредног развоја Републике Србије.

Делатности из става 1. овог члана остварују се кроз развој и функционисање метеоролошког и хидролошког система ране најаве метеоролошких и хидролошких елементарних непогода и катастрофа, програме истраживања стања и промена времена, климе и режима вода, послове примене метеорологије и хидрологије и обучавање и усавршавање кадрова.

Делатности из става 1. овог члана, као делатности од посебног значаја за Републику Србију, саставни су део међународних метеоролошких и хидролошких програма и информационих система.

Значење израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) *акцидентно загађење ваздуха и/или вода* јесте изненадни и неконтролисани догађај или низ догађаја који настају ослобађањем, изливањем или расипањем опасних и штетних материја у ваздух и/или воду;

2) *атмосферски и хидролошки процеси* јесу квалитативне и квантитативне промене параметара стања атмосфере и вода, које се непрекидно одвијају у времену и простору услед утицаја природних и антропогених фактора;

3) *допунска мрежа станица* јесте скуп од једне или више метеоролошких и/или хидролошких станица које успоставља орган аутономне покрајине и/или локалне самоуправе, јавно предузеће и/или установа, као и друго правно лице, односно предузетник;

4) *државни метеоролошки осматрачки систем* јесте скуп мрежа метеоролошких станица на којима се спроводе прописани програми метеоролошких мерења и осматрања, укључујући и мониторинг квалитета ваздуха;

5) *државни хидролошки осматрачки систем* јесте скуп мрежа хидролошких станица на којима се спроводе прописани програми хидролошких мерења и осматрања, укључујући и мониторинг квалитета вода;

6) *испитивање квалитета ваздуха и/или вода у случају акцидентног загађења* јесте активност са повећаним бројем мерења и одређивања квалитета ваздуха и/или вода на локацијама на којима је дошло до акцидентног загађења;

7) *катастрофа метеоролошког или хидролошког порекла* јесте метеоролошка или хидролошка елементарна непогода или догађај повезан са њом која, величином и интензитетом, у великим размерама угрожава здравље и животе људи, материјална добра и животну средину;

8) *климатска информација* јесте климатски извештај, анализа, прогноза, упозорење, пројекција климатских промена и било која друга информација која се односи на постојећу климу или очекиване промене и варијабилност климе;

9) *метеоролошке и хидролошке елементарне непогоде* јесу облици атмосферских и хидролошких процеса који доводе до екстремних временских, климатских и хидролошких појава и непогода већих размера које могу да угрозе здравље и живот људи и/или проузрокују штету већег обима;

10) *метеоролошка информација* јесте метеоролошки извештај, анализа, прогноза, упозорење и било која друга информација која се односи на постојеће или очекиване временске услове;

11) *метеоролошко мерење и осматрање* јесте инструментално мерење и/или одређивање вредности једног или више метеоролошких елемената;

12) *метеоролошко обезбеђење* јесте скуп мера, активности и послова на прикупљању, обради, анализи, прогнози и дистрибуцији метеоролошких података и информација о текућем и очекиваном стању времена и климе од значаја за безбедност живота људи и материјалних добара;

13) *метеоролошки подаци* јесу квантитативне вредности метеоролошких елемената и појава које су добијене метеоролошким мерењима, осматрањима и/или њиховом обрадом на метеоролошким станицама уписаним у Регистар мрежа државних метеоролошких и хидролошких станица и допунских мрежа метеоролошких и хидролошких станица;

14) *метеоролошка станица* јесте место са одговарајућим објектом, инструментима и опремом за извршавање прописаног програма метеоролошких мерења и осматрања, укључујући и програм мониторинга квалитета ваздуха;

15) *модификација времена* јесте скуп мера, активности и послова којима се остварује намеран вештачки утицај на атмосферске процесе, у циљу одбране од града и смањења штетног дејства магле и других атмосферских појава или стимулације корисних ефеката тих процеса, а нарочито стимулације падавина;

16) *мониторинг квалитета ваздуха* јесте систематско инструментално мерење и/или одређивање физичко-хемијског састава ваздуха и падавина, укључујући атмосферски озон, радиоактивност ваздуха и падавина и одређивање садржаја загађујућих материја у атмосфери;

17) *мониторинг квалитета вода* јесте систематско инструментално мерење и/или одређивање физичкохемијских, хемијских, биолошких, микробиолошких и радиолошких особина воде и одређивање садржаја загађујућих материја у водама, укључујући и седименте;

18) *подаци квалитета ваздуха* јесу вредности параметара квалитета ваздуха добијене физичкохемијским, хемијским и радиолошким мерењима, осматрањима и/или њиховом обрадом;

19) *подаци квалитета вода* јесу вредности параметара квалитета вода добијене физичкохемијским, хемијским, биолошким, микробиолошким и радиолошким мерењима, осматрањима и/или њиховом обрадом;

20) *подземне воде* јесу све воде које се налазе испод површине терена у засићеној зони и у директној су вези са површином терена и подземним слојевима;

21) *водно тело подземне воде* јесте посебна запремина подземне воде унутар једног или више водоносних слојева;

22) *систематско праћење и истраживање времена, климе и вода* јесте скуп активности које обухватају метеоролошка и хидролошка мерења и осматрања и мониторинг квалитета ваздуха и вода, прикупљање и размену података, истраживање атмосферских и хидролошких процеса, климатских промена и промена водних ресурса, израду и издавање прогноза времена, климе и вода, као и упозорења на метеоролошке и хидролошке елементарне непогоде и катастрофе и акцидентна загађења ваздуха и вода, а које се обављају у оквиру оперативног метеоролошког и хидролошког техничко-технолошког система и развојно-истраживачких програма;

23) *стање атмосфере* јесте скуп квантитативних и квалитативних вредности параметара атмосфере у дефинисаном моменту времена или временском интервалу, обрађених и представљених на начин који обезбеђује објективну оцену о овој компоненти природне средине;

24) *стање вода* јесте скуп квантитативних и квалитативних вредности параметара површинских и подземних вода у дефинисаном моменту времена или временском интервалу, обрађених и представљених на начин који обезбеђује објективну оцену о овој компоненти природне средине;

25) *хидролошка информација* јесте хидролошки извештај, анализа, прогноза, упозорење или било која друга информација која се односи на постојеће или очекиване хидролошке услове;

26) *хидролошко мерење и осматрање* јесте инструментално мерење и/или одређивање вредности једног или више хидролошких елемената;

27) *хидролошко обезбеђење* јесте скуп мера, активности и послова на прикупљању, обради, анализи, прогнози и дистрибуцији хидролошких података и информација о текућем и очекиваном стању површинских и подземних вода од значаја за безбедност живота људи и материјалних добара;

28) *хидролошки подаци* јесу квантитативне вредности хидролошких елемената и појава које су добијене хидролошким мерењима и осматрањима и/или њиховом обрадом на хидролошким станицама уписаним у Регистар мрежа државних метеоролошких и хидролошких станица и допунских мрежа метеоролошких и хидролошких станица;

29) *хидролошка станица* јесте место са одговарајућим објектом, инструментима и опремом за извршавање прописаног програма хидролошких мерења и осматрања, укључујући и програм мониторинга квалитета вода.

Основна начела метеоролошке и хидролошке делатности

Члан 4.

Метеоролошка и хидролошка делатност заснивају се на следећим основним начелима:

1) начело интегралности атмосфере, хидросфере и климатског система планете Земље у целини;

2) начело континуитета праћења и прогнозирања стања времена, климе и вода, укључујући квалитет ваздуха и вода;

3) начело превенције заштите и ублажавања метеоролошких и хидролошких елементарних непогода и катастрофа;

- 4) начело правремености информисања јавности о актуелном и будућем стању времена, климе и вода и квалитету ваздуха и вода;
- 5) начело поузданости метеоролошких и хидролошких података и података о квалитету ваздуха и вода;
- 6) начело стандардизације и међународне упоредивости метеоролошких и хидролошких података и података о квалитету ваздуха и вода;
- 7) начело јавности метеоролошких, климатских и хидролошких података и информација, као и података о квалитету ваздуха и вода.

II. ПОСЛОВИ МЕТЕОРОЛОШКЕ И ХИДРОЛОШКЕ ДЕЛАТНОСТИ

Члан 5.

Метеоролошка и хидролошка делатност обухвата метеоролошке и хидролошке послове од општег интереса за Републику Србију и остале метеоролошке и хидролошке послове.

Метеоролошки и хидролошки послови од општег интереса

Члан 6.

Метеоролошки и хидролошки послови од општег интереса су:

- 1) планирање, успостављање, одржавање и развој државне мреже метеоролошких и хидролошких станица;
- 2) систематска метеоролошка и хидролошка мерења и осматрања у државној мрежи метеоролошких и хидролошких станица;
- 3) мониторинг квалитета ваздуха и вода у државној мрежи станица;
- 4) планирање, успостављање, функционисање и развој метеоролошког и хидролошког рачунарског и телекомуникационог система за прикупљање, размену и дистрибуцију података и информација о стварном и прогнозираном стању времена, климе и вода, као и података о квалитету ваздуха и вода;
- 5) успостављање, функционисање и развој метеоролошког и хидролошког аналитичког-прогностичког система и система ране најаве за изразу и издавање временских, климатских, агрометеоролошких, биометеоролошких, хидролошких и хидрогеолошких анализа и прогноза, упозорења на метеоролошке и хидролошке елементарне непогоде и катастрофе, као и анализа и прогноза квалитета ваздуха и вода, укључујући прекогранична загађења ваздуха и вода и упозорења у случају акцидентних загађења;
- 6) успостављање и развој база метеоролошких и хидролошких података и података о квалитету ваздуха и вода, обрада, објављивање и архивирање података;
- 7) успостављање међународне сарадње у области метеорологије и хидрологије и спровођење међународних конвенција и стандарда у области метеорологије, хидрологије, мониторинга и истраживања климатских промена и квалитета ваздуха и вода;
- 8) одржавање и чување националних еталона физичких величина атмосфере, обезбеђење њихове следивости, еталонирање мерних инструмената и уређаја на метеоролошким и хидролошким станицама, метеоролошка контрола и оцењивање усаглашености мерила из метеоролошког и хидролошког осматрачког система и издавање сертификата;
- 9) метеоролошко и хидролошко обезбеђење пловидбе на унутрашњим пловним путевима, копненог саобраћаја и Војске Србије, као и обезбеђење метеоролошких и хидролошких података и информација за потребе надлежних државних органа, организација и других правних лица;

10) метеоролошко обезбеђење ваздушне пловидбе у ваздушном простору Републике Србије (у даљем тексту: ваздухопловне метеоролошке услуге) које обухвата: систематска метеоролошка приземна, радиосондажна и радарска мерења и осматрања на територији Републике Србије, израду прогностичких карата за планирање летења и ваздухопловне метеоролошке документације за лет, израду ваздухопловних климатолошких информација за аеродроме, успостављање, одржавање и развој ваздухопловног метеоролошког телекомуникационог система за размену метеоролошких информација, метеоролошка осматрања на аеродромским метеоролошким станицама, прикупљање, обраду и архивирање података, као и калибрацију метеоролошких уређаја и инструмената на аеродромима;

11) метеоролошка и хидролошка подршка одбрани и заштити од поплава, ледених појава и других метеоролошких и хидролошких елементарних непогода и катастрофа;

12) метеоролошка подршка систему за сузбијање града и другим видовима модификације времена;

13) метеоролошки и хидролошки послови и послови мониторинга прекограничног загађења ваздуха и вода за потребе водопривреде и заштите животне средине;

14) послови примењене метеорологије, климатологије и хидрологије за потребе привредних и других делатности, а нарочито за потребе оцене ризика и планирања заштите од метеоролошких и хидролошких елементарних непогода и катастрофа, просторног и урбанистичког планирања, пројектовања и изградње јавних објеката од општег интереса утврђених законом и израда специјалних метеоролошких, климатских и хидролошких анализа и информација;

15) праћење и истраживање стања и промена времена, климе, водних ресурса и режима површинских и подземних вода водних тела, сунчеве радијације, енергетског потенцијала сунца, ветра и вода, као и развој и увођење у оперативну примену нумеричких модела за прогнозу времена, вода, климатских промена, квалитета ваздуха и вода и атмосферског транспорта и депозиција загађујућих материја;

16) обука и усавршавање кадрова у области метеоролошке и хидролошке делатности;

17) успостављање, функционисање и развој техничко-технолошког система модификације времена за потребе сузбијања града, као и истраживање и развој метода других видова вештачког утицаја на време;

18) мултидисциплинарна истраживања утицаја климатских промена и загађености ваздуха и вода, укључујући прекогранична загађења, на водне ресурсе, десертфикацију земљишта, биодиверзитет, а нарочито шумске еко-системе, здравље становништва, енергетику, саобраћај, туризам и друге делатности;

19) основна научна истраживања у области метеорологије и хидрологије, укључујући развој нумеричких модела атмосфере и хидролошких модела, као и истраживања у области модификације времена.

Остали метеоролошки и хидролошки послови

Члан 7.

Остали метеоролошки и хидролошки послови из члана 5. овог закона су:

- 1) послови анализе и прогнозе локалних временских услова;
- 2) послови примене метеорологије, климатологије и хидрологије за потребе планирања и пројектовања у области урбанизма, грађевинарства, индустрије, енергетике, туризма, саобраћаја, водопривреде, заштите животне средине, осигурања и других делатности;

- 3) послови развоја и/или калибрације нумеричких модела атмосфере и хидролошких модела, укључујући моделе за квалитет ваздуха и вода;
- 4) развој техничких уређаја и инструмената за метеоролошка и хидролошка мерења, вештачки утицај на време и мониторинг квалитета ваздуха и вода;
- 5) послови метеоролошких и хидролошких мерења и осматрања у допунској мрежи метеоролошких и хидролошких станица;
- 6) други метеоролошки и хидролошки послови, осим послова из члана 6. овог закона.

III. ОРГАНИЗАЦИЈА И НАЧИН ОБАВЉАЊА МЕТЕОРОЛОШКИХ И ХИДРОЛОШКИХ ПОСЛОВА ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА И ОСТАЛИХ МЕТЕОРОЛОШКИХ И ХИДРОЛОШКИХ ПОСЛОВА

Републички хидрометеоролошки завод

Члан 8.

Републички хидрометеоролошки завод (у даљем тексту: Завод) јесте орган државне управе - посебна организација са статусом правног лица која обавља метеоролошке и хидролошке послове из члана 6. став 1. тач. 1) до 16) овог закона и врши функцију националне хидрометеоролошке службе Републике Србије у међународним метеоролошким и хидролошким организацијама.

Поред послова из става 1. овог члана, Завод може да обавља и услуге које се односе на послове контроле, оцењивања усаглашености метеоролошких и хидролошких мерила са прописаним захтевима, специјалну обраду података, метеоролошке, климатске и хидролошке анализе, прогнозе и студије по посебним захтевима, увођењем додатних и посебних процедура, методологија и операција, као и ванредне дистрибуције (у даљем тексту: стручне услуге).

Послове из свог делокруга Завод обавља у седишту и ван седишта, у подручјима јединицама ужим од подручја управних округа – општинама и градовима.

Седиште Завода је у Београду.

Хидрометеоролошки информациони систем

Члан 9.

Послови из члана 8. став 1. овог закона обављају се непрекидно и у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега и чине јединствен хидрометеоролошки информациони систем Републике Србије.

Хидрометеоролошки ситем из става 1. овог члана је део система заштите и спасавања људи, материјалних и културних добара и животне средине од елементарних непогода и других несрећа и система осматрања ваздушног простора Републике Србије и укључен је у међународне метеоролошке и хидролошке информационе системе.

Мониторинг квалитета ваздуха и вода из члана 6. став 1. тачка 3) овог закона укључен је у информациони систем заштите животне средине у складу са посебним законом.

Ваздухопловна метеорологија

Члан 10.

Изузетно од члана 8. став 1. овог закона, део послова ваздухопловних метеоролошких услуга из члана 6. став 1. тачка 10) овог закона, и то послове који се односе на метеоролошка осматрања на аеродромским метеоролошким станицама, израду ваздухопловних метеоролошких прогноза за аеродроме и израду дела ваздухопловне метеоролошке документације за лет може да обавља и други орган државне управе или друго правно лице, у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега.

Директор Завода ближе прописује садржај и начин израде ваздухопловне метеоролошке документације за лет из става 1. овог члана.

Сузбијање града

Члан 11.

Послови успостављања, функционисања и развоја техничко-технолошког система модификације времена за потребе сузбијања града, као и истраживање и развој метода других видова вештачког утицаја на време из члана 6. став 1. тачка 17) овог закона обављају се у складу са законом којим се уређује сузбијање града.

Истраживања утицаја климатских промена и загађености ваздуха и вода

Члан 12.

Послови мултидисциплинарних истраживања утицаја климатских промена и загађености ваздуха и вода, укључујући прекогранична загађења, на водне ресурсе, десертификацију земљишта, биодиверзитет, а нарочито шумске еко-системе, здравље становништва, енергетику, саобраћај, туризам и друге делатности из члана 6. став 1. тачка 18) овог закона, обављају се у сарадњи са Заводом.

Основна научна истраживања у области метеорологије и хидрологије

Члан 13.

Послове основних научних истраживања у области метеорологије и хидрологије, укључујући развој нумеричких модела атмосфере и хидролошких модела, као и истраживања у области модификације времена из члана 6. став 1. тачка 19) овог закона обављају научно-истраживачке институције, самостално или у сарадњи са Заводом, у складу са законом.

Обављање осталих метеоролошких и хидролошких послова

Члан 14.

Остале метеоролошке и хидролошке послове из члана 7. овог закона може да обавља Завод, као и друго правно лице, односно предузетник, које је у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката регистровано за обављање метеоролошке и/или хидролошке делатности.

Средства за спровођење овог закона

Члан 15.

Средства за обављање послова метеоролошке и хидролошке делатности из члана 6. став 1. тач. 1) до 16) овог закона, као и других послова који су на основу овог закона и других прописа у надлежности Завода обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Поједине активности Завода могу се финансирати и путем донација.

Накнаде за пружање ваздухопловних метеоролошких услуга

Члан 16.

За ваздухопловне метеоролошке услуге из члана 6. став 1. тачка 10) овог закона које Завод пружа, корисници услуга у ваздушној пловидби плаћају накнаду, у складу са овим законом и законом којим се уређује цивилно ваздухопловство.

Накнада из става 1. овог члана утврђује се по мерилима која су предвиђена потврђеним међународним уговорима, одлукама, упутствима и препорукама Светске метеоролошке организације и Међународне организације за цивилно ваздухопловство.

Накнада за пружање стручних услуга

Члан 17.

За стручне услуге из члана 8. став 2. овог закона које Завод пружа, плаћа се накнада.

Средства остварена од накнаде из става 1. овог члана су посебни приходи Завода и користе се за: развој методолошких и аналитичко-прогностичких решења, опремање Завода, као и за образовање и обуку запослених.

Висину накнаде из става 1. овог члана утврђује Влада на предлог Завода.

IV. САВЕТ ЗА МЕТЕОРОЛОГИЈУ И ХИДРОЛОГИЈУ

Улога Савета за метеорологију и хидрологију

Члан 18.

Савет за метеорологију и хидрологију (у даљем тексту: Савет) јесте интегрални део метеоролошке и хидролошке делатности и бави се саветодавним питањима од стратешког значаја за развој ових делатности.

Састав и именовање Савета

Члан 19.

Савет има дванаест чланова.

Чланове Савета именује Влада на период од пет година.

Директор Завода је члан Савета по положају.

На предлог министра, по један члан Савета именује се из редова запослених, односно постављених лица у министарству надлежном за:

- 1) послове финансија;
- 2) послове пољопривреде, шумарства и водопривреде;
- 3) послове заштите животне средине и просторног планирања,
- 4) послове заштите и ванредне ситуације;
- 5) послове саобраћаја;
- 6) послове рударства и енергетике;
- 7) послове науке.

У састав Савета именује се и по један представник научно-истраживачких институција из области метеорологије и хидрологије, као и по један представник удружења метеоролога Србије и удружења хидролога Србије, која су регистрована у складу са законом који уређује регистрацију и оснивање удружења.

Поступак за избор чланова Савета покреће директор Завода.

Задаци Савета

Члана 20.

Савет даје стручна мишљења и учествује у праћењу реализације предлога који се односе на:

- 1) стратегију развоја метеоролошке и хидролошке делатности;
- 2) петогодишњи програм метеоролошких и хидролошких развојно-истраживачких активности, измене и допуне тог програма и нацрт извештаја о његовој реализацији;
- 3) потребе за изменама стручних прописа, ревизије развојно-истраживачких и инфраструктурних пројеката, као и финансијских извора за њихово спровођење;
- 4) стандарде и смернице за примену основних начела метеоролошке и хидролошке делатности;
- 5) нацрте прописа који се односе на метеоролошку и хидролошку делатност;
- 6) предлоге програма обуке и усавршавања кадрова;
- 7) остала питања која су од важности за функционисање националне хидрометеоролошке службе, међународну сарадњу и сарадњу са универзитетима, научним и привредним институцијама, медијима, правним и физичким лицима.

Савет доноси пословник о свом раду.

Организација и начин рада Савета

Члан 21.

Организација и начин рада Савета ближе се уређују пословником о раду. Стручне и административне послове за потребе Савета обавља Завод.

Финансирање Савета

Члан 22.

Финансијска средства неопходна за рад Савета обезбеђују се из буџетских средстава која су намењена за рад Завода.

V. СИСТЕМ РАНЕ НАЈАВЕ МЕТЕОРОЛОШКИХ И ХИДРОЛОШКИХ ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

Хидрометеоролошки систем ране најаве

Члан 23.

Завод успоставља метеоролошки и хидролошки осматрачки систем, рачунарско-телекомуникациони систем и аналитичко-прогностички систем и обезбеђује перманентно функционисање метеоролошког и хидролошког система праћења и прогнозирања стања времена, климе и вода и ране најаве метеоролошких и хидролошких елементарних непогода и катастрофа (у даљем тексту: хидрометеоролошки систем ране најаве).

Завод путем средстава јавног информисања и на други погодан начин обавештава јавност, као и заинтересоване органе и организације, о стању времена, климе и вода и издаје најаве и упозорења о метеоролошким и хидролошким елементарним непогодама и катастрофама и акцидентном прекограничном загађењу ваздуха и вода.

Завод израђује и периодично новелира карте угрожености и карте ризика од метеоролошких и хидролошких елементарних непогода на основу прописане методологије и у оквиру свог делокруга израђује процену угрожености Републике Србије и доставља је министарству надлежном за послове заштите и спасавања.

Државни метеоролошки и хидролошки осматрачки систем

Члан 24.

Ради систематског праћења и истраживања стања и промена времена, климе и вода, откривања, прогнозирања и ране најаве метеоролошких и хидролошких непогода и катастрофа и детекције климатских промена на територији Републике Србије, успоставља се државни метеоролошки и хидролошки осматрачки систем као интегрални део европских и глобалних осматрачких система.

Државни метеоролошки и хидролошки осматрачки систем из става 1. овог члана чине државне мреже метеоролошких станица, државне мреже хидролошких станица и државна мрежа лабораторија.

Државне мреже метеоролошких станица

Члан 25.

Државне мреже метеоролошких станица обухватају мреже:

- 1) метеоролошких опсерваторија;
- 2) синоптичких станица;
- 3) метеоролошких радарских центара;
- 4) радиосондажних станица;
- 5) аеродромских метеоролошких станица;
- 6) климатолошких станица;
- 7) агрометеоролошких станица;
- 8) падавинских станица;
- 9) фенолошких станица;
- 10) станица за квалитет ваздуха;

11) станица за сунчево зрачење и атмосферски озон;

12) станица за радиоактивност ваздуха.

Завод успоставља и обезбеђује функционисање и развој државних мрежа метеоролошких станица из става 1. овог члана, врши њихово укључивање у европске и глобалне метеоролошке осматрачке системе и системе мониторинга квалитета ваздуха и обавља систематска метеоролошка мерења и осматрања, мониторинг квалитета ваздуха, кодирање, евидентирање, прикупљање и међународну размену података из државног метеоролошког осматрачког система.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, други орган управе или правно лице може, ради обављања послова из чл. 10. и 11. овог закона, да успоставља метеоролошке радарске центре државне мреже из става 1. тачка 3) овог члана, односно аеродромске метеоролошке станице државне мреже из става 1. тачка 5) овог члана и врши одговарајућа метеоролошка мерења и осматрања, у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега.

Орган, односно правно лице из става 3. овог члана дужан је да метеоролошка мерења и осматрања врши у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега и да податке метеоролошких мерења и осматрања аеродромске метеоролошке станице државне мреже, односно податке радарских метеоролошких осматрања метеоролошког радарског центра државне мреже, оперативно доставља Заводу.

Влада, на предлог Завода, утврђује државне мреже метеоролошких станица, као и програм рада и начин извештавања државних мрежа метеоролошких станица из става 1. овог члана.

Програм рада државне мреже станица за квалитет ваздуха из става 1. тачка 10) овог члана доноси се у складу са законом којим се уређује заштита ваздуха.

Директор Завода доноси упутство о методама метеоролошких мерења и осматрања и упутство о начину кодирања, евидентирања и прикупљања података из државног метеоролошког осматрачког система.

Државне мреже хидролошких станица

Члан 26.

Државне мреже хидролошких станица обухватају мреже:

- 1) хидролошких реонских станица;
- 2) хидролошких станица површинских вода;
- 3) хидролошких станица подземних вода;
- 4) станица за квалитет површинских вода;
- 5) станица за квалитет подземних вода.

Завод успоставља и обезбеђује функционисање и развој државних мрежа хидролошких станица из става 1. овог члана, врши њихово укључивање у европске и глобалне хидролошке осматрачке системе и системе мониторинга квалитета вода и обавља систематска хидролошка мерења и осматрања, мониторинг квалитета вода, кодирање, евидентирање, прикупљање и међународну размену података из државног хидролошког осматрачког система.

Влада, на предлог Завода, утврђује државне мреже хидролошких станица, програм рада и начин извештавања државних мрежа хидролошких станица из става 1. овог члана.

Програм рада државне мреже станица за квалитет вода из става 1. тач. 4) и 5) овог члана доноси се у складу са законом којим се уређује заштита вода.

Директор Завода доноси упутство о методама хидролошких мерења и осматрања и упутство о начину кодирања, евидентирања и прикупљања података из државног хидролошког осматрачког система.

Државна мрежа лабораторија

Члан 27.

Државна мрежа лабораторија обухвата:

- 1) националну лабораторију за контролу квалитета ваздуха;
- 2) националну лабораторију за контролу квалитета вода;
- 3) националну метеоролошку лабораторију за обезбеђење еталона, стандардизацију метода и мерних техника и контролу и оцењивање усаглашености и сертификације мерила;
- 4) националну лабораторију за калибрацију хидролошких инструмената и опреме.

Завод успоставља и обезбеђује функционисање државне мреже лабораторија из става 1. овог члана, као и њихову акредитацију у складу са међународним стандардима.

Завод обезбеђује одржавање и чување националних еталона физичких величина стања атмосфере и њихову следивост и обавља послове оцењивања усаглашености и сертификације мерила из државног метеоролошког осматрачког система, у складу са законом којим се уређује метрологија.

Орган управе, односно правно лице које успоставља аеродромске метеоролошке станице државне мреже из члана 25. став 3. овог закона дужан је да обезбеди сертификацију метеоролошких инструмената и уређаја који се користе, у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега.

Директор Завода доноси упутство о начину контроле, оцењивања усаглашености и сертификације мерила из државног метеоролошког осматрачког система из става 3. овог члана.

Локација метеоролошких и хидролошких станица државне мреже

Члан 28.

Ради добијања поузданих информација о стању времена, климе и вода утврђују се локације метеоролошких и хидролошких станица државне мреже из чл. 25. и 26. овог закона и заштитне зоне у околини станица у којима се уводе ограничења за обављање привредне и друге делатности.

За потребе пролаза и транспорта до државне метеоролошке или хидролошке станице државне мреже из чл. 25. и 26. овог закона утврђује се право службености пролаза преко парцела које су у власништву правних и физичких лица, у складу са законом.

Правна и физичка лица, односно предузетници дужна су да у поступку прибављања услова за обављање привредне или друге делатности, односно извођења радова у заштитној зони метеоролошких и хидролошких станица државне мреже из чл. 25. и 26. овог закона прибаве сагласност Завода.

Влада, на предлог Завода, утврђује локацију метеоролошких и хидролошких станица државне мреже, као и заштитне зоне у околини станица у којима се уводе ограничења из става 1. овог члана.

Допунске мреже метеоролошких и хидролошких станица

Члан 29.

Јединице локалне самоуправе и територијалне аутономије, јавна предузећа и установе, као и друга правна лица, односно предузетници могу, у складу са својим специфичним потребама, о свом трошку, да успостављају допунске мреже метеоролошких и/или хидролошких станица, у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега.

На станицама из става 1. овог члана врше се метеоролошка и хидролошка мерења и осматрања и спроводи контрола и оцењивање усаглашености метеоролошких и хидролошких мерила на начин који је прописан за државни метеоролошки и хидролошки осматрачки систем из чл. 25, 26. и 27. овог закона.

Директор Завода ближе прописује услове за успостављање допунске мреже метеоролошких и/или хидролошких станица из става 1. овог члана, као и програм метеоролошких и хидролошких мерења и осматрања и начин извештавања ових мрежа.

Регистар

Члан 30.

Завод води Регистар државних мрежа метеоролошких и хидролошких станица и допунских мрежа метеоролошких и хидролошких станица (у даљем тексту: Регистар), који садржи нарочито следеће податке:

- 1) датум и редни број уписа у Регистар, тип мреже и власништво;
- 2) међународни или национални број станице;
- 3) географске координате, надморску висину, назив места и речног слива.

Регистар се води у облику регистарске књиге и у електронском облику и може се повезивати са другим регистрима и базама података које води Завод.

Упис мрежа станица из става 1. овог члана у Регистар је обавезан.

Званични метеоролошки и хидролошки подаци су само они подаци који су добијени на станицама које су уписане у Регистар.

Директор Завода ближе уређује садржину и начин вођења Регистра, као и начин уписа у Регистар.

Израда и издавање ванредних метеоролошких и хидролошких информација и упозорења

Члан 31.

Завод је надлежан за израду и издавање ванредних метеоролошких и хидролошких информација и упозорења, у периоду пре, за време и непосредно после престанка метеоролошких и хидролошких елементарних непогода, катастрофа и нуклеарних удеса.

Завод информације и упозорења из става 1. овог члана доставља органу надлежном за ванредне ситуације, органу надлежном за послове заштите животне средине и органу надлежном за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, у складу са законом, као и средствима јавног информисања и другим заинтересованим органима и правним лицима.

Органи, односно правна лица из члана 29. став 1. овог закона дужна су да расположиве податке и информације који су прикупљени у допунској мрежи метеоролошких и/или хидролошких станица, у зони и у периоду пре, за време и непосредно после престанка метеоролошких и хидролошких елементарних непогода,

катастрофа и нуклеарних удеса достављају Заводу у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега.

Завод доставља Влади, најкасније 30 дана по престанку дејства метеоролошких и/или хидролошких елементарних непогода, детаљну анализу тих непогода, укључујући документовани преглед активности које су предузете у време њиховог трајања.

Директор Завода ближе прописује начин израде, издавања и достављања ванредних метеоролошких и хидролошких информација и упозорења из ст. 1. и 2. овог члана.

VI. ПРОГРАМ МЕТЕОРОЛОШКИХ И ХИДРОЛОШКИХ РАЗВОЈНО-ИСТРАЖИВАЧКИХ АКТИВНОСТИ И ПЛАН РАДА

Период за који се доноси програм метеоролошких и хидролошких развојно-истраживачких активности и план рада

Члан 32.

Метеоролошки и хидролошки послови из члана 6. став 1. тач. 14) и 15) овог закона обављају се на основу програма метеоролошких и хидролошких развојно-истраживачких активности и плана рада Завода.

Програм из става 1. овог члана доноси Влада, на предлог Завода, и то за период од пет година, и објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

План рада из става 1. овог члана доноси директор Завода, за период од годину дана, и објављује на интернет страници Завода.

Садржај програма метеоролошких и хидролошких развојно-истраживачких активности

Члан 33.

Програм метеоролошких и хидролошких развојно-истраживачких активности из члана 32. став 1. овог закона садржи:

- 1) стратегију развоја метеоролошке и хидролошке делатности у Републици Србији за период од пет година;
- 2) преглед најзначајнијих инфраструктурних и развојно-истраживачких активности у појединим областима метеорологије и хидрологије;
- 3) преглед очекиваних резултата и усаглашености и са међународним стандардима и методологијама;
- 4) информације о учешћу у регионалним, европским и међународним развојно-истраживачким програмима.

VII. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И ПОДРЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ

Међународна сарадња

Члан 34.

Завод сарађује са међународним метеоролошким и хидролошким организацијама и сагласно одредбама релевантних међународних уговора извршава функције националног метеоролошког, климатског и хидролошког центра у

међународним организацијама, хидрометеоролошким информационим системима, метеоролошким и хидролошким развојно-истраживачким програмима, а нарочито у Светској метеоролошкој организацији, као и другим европским и међународним организацијама.

Завод обезбеђује повезивање Републике Србије са међународним телекомуникационим и информационим системима у области метеорологије, хидрологије, мониторинга и истраживања климатских промена, мониторинга квалитета ваздуха и вода и врши оперативну размену података и обрађених информација из ових области, у складу са међународним обавезама.

Хидрометеоролошким телекомуникационим системом Завода врши се и међународна размена података и информација о метеоролошким, хидролошким и другим природним елементарним непогодама и катастрофама и нуклеарним удесима.

Приоритет у успостављању и функционисању хидрометеоролошког телекомуникационог система обезбеђује орган државне управе надлежан за послове телекомуникација.

Подрегионални центар за климатске промене за Југисточну Европу

Члана 35.

Завод обезбеђује стручно-техничку подршку за извршавање оперативних и развојно-истраживачких функција Подрегионалног центра за климатске промене за Југисточну Европу у систему регионалних климатских центара Светске метеоролошке организације.

Међународна размена климатских података и информација Подрегионалног центра из става 1. овог члана врши се хидрометеоролошким телекомуникационим системом Завода.

VIII. ДРЖАВНИ ФОНД МЕТЕОРОЛОШКИХ И ХИДРОЛОШКИХ ПОДАТАКА И ИНФОРМАЦИЈА

Успостављање државног фонда метеоролошких и хидролошких података и информација

Члан 36.

Завод успоставља, води и одржава државни фонд метеоролошких и хидролошких података и информација, укључујући податке о квалитету ваздуха и вода.

Архивирање и чување података и хидролошких и метеоролошких информација и информационе продукције у саставу државног фонда метеоролошких и хидролошких података врши се у складу са прописима о архивској грађи и овим законом и прописима донетим на основу њега.

Директор Завода ближе прописује садржину, начин вођења и одржавања државног фонда метеоролошких и хидролошких података и информација из става 1. овог члана, као и методе контроле квалитета и верификације поузданости података и начин њиховог објављивања.

Јавност метеоролошких и хидролошких података

Члан 37.

Подаци и информације о стању времена, климе, вода и квалитета ваздуха и вода којима располаже Завод, а који су добијени обављањем метеоролошких и хидролошких послова од општег интереса, су јавни, осим оних који представљају службену или војну тајну.

Директор Завода ближе прописује метеоролошке и хидролошке податке и информације који представљају службену тајну.

Међународна размена и објављивање метеоролошких и хидролошких података

Члан 38.

Јавне податке из члана 37. овог закона Завод укључује у међународну размену података и објављује у периодичним извештајима, у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега.

Подаци из става 1. овог члана који су добијени у државној мрежи станица за квалитет ваздуха и вода достављају се органу надлежном за послове заштите животне средине и органу надлежном за послове вода, у складу са законом.

Доступност метеоролошких и хидролошких података

Члан 39.

Подаци и информације који улазе у састав државног фонда, изузев података и информација из члана 37. овог закона, доступни су јавности, у складу са законом којим се уређује приступ информацијама од јавног значаја.

Оперативно издавање општих метеоролошких и хидролошких информација

Члан 40.

Завод оперативно издаје информације опште намене о стању и прогнози времена, климе и вода и доставља их путем средстава јавног информисања у виду редовних саопштења и/или путем мрежа електронског или поштанског саобраћаја у виду текста у писаној форми, у облику табела, графикона или пригодних графичких приказа.

Специјалне оперативне информације Завод доставља кориснику, на захтев и уз одговарајућу накнаду.

Национална инфраструктура метеоролошких и хидролошких података

Члан 41.

Завод је субјект Националне инфраструктуре геопросторних података (НИГП), у складу са законом којим се уређује државни премој и катастар, и дужан је да у складу са Директивом Европске Уније - Infrastructure for Spatial Information in the European Community - INSPIRE и другим стандардима обезбеди оснивање и одржавање скупова

просторних метеоролошких и хидролошких дигиталних података, база и сервиса података, као и описе скупова просторних података и сервиса (метаподаци).

Коришћење скупова и сервиса просторних метеоролошких и хидролошких података од стране других субјеката и корисника НИГП-а врши се у складу са законом којим се уређује државни премер и катастар, овим законом и прописима донетим на основу њега.

IX. ЗАШТИТА ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА

Мере заштите

Члан 42.

Завод је дужан да заштити хидрометеоролошки информациони систем, а нарочито да предузме мере заштите хидрометеоролошког рачунарско-телекомуникационог система и државног фонда метеоролошких и хидролошких података и информација.

Забрањује се приступ рачунарско-телекомуникационом систему из става 1. овог члана, без сагласности Завода.

Директор Завода ближе прописује мере које се предузимају у циљу заштите хидрометеоролошког информационог система из става 1. овог члана, као и начин давања сагласности за приступ том систему из става 2. овог члана.

Услови за коришћење метеоролошких и хидролошких података и информација

Члан 43.

Податке и информације које добије из државног фонда о стању времена, климе, вода и квалитета ваздуха и вода корисник несме да прода или уступи трећим лицима без сагласности Завода.

Ако се користе објављени хидролошки и метеоролошки подаци и информације, обавезно је цитирање њиховог извора.

X. ИМОВИНА

Члан 44.

Имовина, односно средства која Завод користи за обављање послова из члана 8. став 1. овог закона у својини су Републике Србије, у складу са законом.

Материјална средства, као и остварена права интелектуалне својине, који су резултат пружања стручних услуга из члана 8. став 2. овог закона власништво су Завода, осим ако посебним уговором, у складу са законом којим се уређује ауторско право и право интелектуалне својине, није друкчије одређено.

XI. КОНТРОЛА И НАДЗОР

1. Стручна и техничка контрола

Члан 45.

Завод врши стручну контролу над обављањем послова метеоролошких и хидролошких мерења и осматрања, евидентирања, прикупљања, кодирања и извештавања података који су утврђени овим законом и прописима донетим на основу њега, као и техничку контролу исправности опреме и уређаја.

У вршењу стручне и техничке контроле из става 1. овог члана Завод проверава исправност опреме и уређаја за мерења на метеоролошким и хидролошким станицама, контролише обученост осматрача и проверава спровођење прописа о мерењу и осматрању, евидентирању, кодирању и извештавању података и чувању изворне документације о резултатима мерења и осматрања.

Члан 46.

Послове стручне и техничке контроле из члана 45. овог закона може да обавља лице које има одговарајућу стручну спрему, најмање три године одговарајућег радног искуства и положен државни стручни испит (у даљем тексту: овлашћено лице).

У обављању послова стручне и техничке контроле овлашћено лице мора да има службену легитимацију.

Директор Завода прописује ближе услове у погледу стручне спреме и радног искуства које треба да испуњавају лица из става 1. овог члана.

Члан 47.

Органи управе, односно локалне самоуправе, односно друга правна лица и предузетници који су имаоци метеоролошке и/или хидролошке станице уписане у Регистар дужни су да омогуће несметано спровођење стручне и техничке контроле и да пруже све потребне информације.

Члан 48.

Ако се приликом вршења стручне и техничке контроле утврди да субјекти из члана 47. овог закона нису применили или су неправилно применили одговарајуће стручне прописе, овлашћено лице сачињава писмени извештај који садржи податке о утврђеним неправилностима, са предлогом корективних мера и роковима за њихово извршење.

Рок из става 1. овог члана мора да буде примерен врсти корективне мере.

Ако субјекти из става 1. овог члана не изврше предложене корективне мере у одређеном року, Завод о томе обавештава државни орган надлежан за послове надзора, у складу са законом, осим у случају када се ради о субјекту који је ималац станице допунске метеоролошке и/или хидролошке мреже, у ком случају доноси решење о брисању те станице из Регистра.

Решење из става 3. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

2. Инспекцијски надзор

Члан 49.

Инспекцијски надзор над обављањем послова о метеоролошком обезбеђењу ваздушног саобраћаја, односно пружању ваздухопловних метеоролошких услуга из члана 6. тачка 10) овог закона, врши орган државне управе надлежан за послове саобраћаја, у складу са законом.

XII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 50.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице, ако:

- 1) обавља привредну или другу делатност, односно изводи радове, у заштитној зони метеоролошких и хидролошких станица државне мреже без сагласности Завода (члан 28. став 3);
- 2) приступи рачунарско-телекомуникационом систему, без сагласности Завода (члан 42. став 2).

За привредни преступ из става 1. овог члана, казниће се и одговорно лице у правном лицу које обавља привредну, односно другу делатност, односно које је инвеститор радова, новчаном казном од 10.000 до 70.000 динара.

За радње из става 1. тачка 1) овог члана, правном лицу, поред изрицања новчане казне, може се наложити уклањање препрека, емисионих уређаја, грађевинских објеката, далековода или других објеката или уређаја које је поставило или почело да поставља у заштитној зони метеоролошке и/или хидролошке станице државне мреже.

Прекршај правног лица

Члан 51.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако:

- 1) израду ваздухопловних метеоролошких прогноза за аеродроме и израду дела ваздухопловне метеоролошке документације за лет не обавља на прописан начин (члан 10);
- 2) обавља остале метеоролошке и хидролошке послове из члана 7. овог закона, а није регистровано за обављање тих послова (члан 14);
- 3) метеоролошка мерења и осматрања не врши на прописан начин, као и ако податке метеоролошких мерења и осматрања аеродромске метеоролошке станице државне мреже, односно податке радарских метеоролошких осматрања метеоролошког радарског центра државне мреже не доставља Заводу на прописан начин (члан 25. став 4);
- 4) приликом успоставља и рада аеродромске метеоролошке станице државне мреже не обезбеди сертификацију метеоролошких инструмената и уређаја на прописан начин (члан 27. став 4);
- 5) допунске мреже метеоролошких и/или хидролошких станица не успоставља на прописан начин (члан 29. став 1);

6) метеоролошка и хидролошка мерења и осматрања не врши на прописан начин, као и ако не обезбеди спровође контроле и оцењивање усаглашености метеоролошких и хидролошких мерила (члан 29. став 2);

7) обавља метеоролошка и хидролошка осматрања на метеоролошким и хидролошким станицама које нису уписане у Регистар (члан 30. став 3);

8) расположиве податке и информације који су прикупљени у допунској мрежи метеоролошких и/или хидролошких станица, у зони и у периоду пре, за време и непосредно после престанка метеоролошких и хидролошких елементарних непогода, катастрофа и нуклеарних удеса не достави Заводу на прописан начин (члан 31. став 3);

9) податке и информације које добије из државног фонда о стању времена, климе, вода и квалитета ваздуха и вода прода или уступити трећим лицима без сагласности Завода (члан 43. став 1);

10) овлашћеном лицу онемогући несметано обављање стручне и техничке контроле (члан 47).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

Прекршај предузетника

Члан 52.

Новчаном казном од 10.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако учини радње из члана 50. став 1. и члана 51. став 1. тач. 5), 6), 7), 8), 9) и 10) овог закона.

Прекршај физичког лица

Члан 53.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако изводи радове у заштитној зони метеоролошких и хидролошких станица државне мреже без сагласности Завода, супротно члану 28. став 3. овог закона, као и ако учини радње из члана 51. тачка 9) овог закона.

Прекршај одговорног лица

Члан 54.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу државне управе, ако тај орган државне управе учини радње из члана 51. став 1. тач. 1), 3) и 4) овог закона.

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће за прекршај и одговорно лице у органу аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, односно имаоцу јавних овлашћења, ако тај орган аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, односно имаоц јавних овлашћења учини радње из члана 51. став 1. тач. 2), 5), 6), 7), 8), 9) и 10) овог закона.

ХИИ. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 55.

До доношења закона о сузбијању града, послове успостављања, функционисања и развоја техничко-технолошког система модификације времена за потребе сузбијања града, као и истраживање и развој метода других видова вештачког утицаја на време из члана 6. став 1. тачка 17) овог закона, обављаће Завод.

Члан 56.

Прописи који се доносе на основу овлашћења из овог закона донеће се у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Прописи из става 1. овог члана усклађују се са међународним стандардима.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи који су донети на основу Закона о хидрометеоролошким пословима од интереса за целу земљу („Службени лист СФРЈ”, бр. 18/88 и 63/90), осим одредби тих прописа које нису у складу са овим законом.

Члан 57.

Даном ступања на снагу овог закона, престаје да важи Закон о хидрометеоролошким пословима од интереса за целу земљу („Службени лист СФРЈ”, бр. 18/88 и 63/90).

Члан 58.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

